

Tropik Kasırgaların Sahra ölü'nde Başladığı Doğru mu?

Dr. Tuba Sarıgül

Çöllerde havanın çok kuru, kasırgaların da nemli hava ile ilişkili olduğu düşünöldüğünde bu bilgi çok mantıklı gelmeyebilir. Ancak Atlantik Okyanusu'nda görölen -özellikle Orta ve Kuzey Amerika'nın doğu kıyılarını etkileyen- kasırgaların çoğu Afrika kıtasının ekvatora yakın bölgelerinde ortaya çıkar. Kasırgaların oluşumunda Sahra ölü'nün etkisi Afrika üzerinde oluşun ve doğudan batıya doğru esen tropik rüzgârlarla ilişkili.

Kuzey Afrika'nın batı ve orta bölgelerinde, Sahra ölü üzerinde hava koşullarının çok sıcak ve kuru olmasına rağmen, Afrika'nın ekvatora yakın bölgelerinde havanın daha soğuk ve nemli olması doğudan batıya doğru hareket eden bir hava akımı oluşturur. Bu, kuzey-güney doğrultusunda salınım hareketi yaparak ilerleyen düzensiz bir akımdır. Çoğunlukla haziran ve ekim ayları arasında ortaya çıkar.

Bu düzensiz hava akımları hız, yüksek nem oranı, deniz yüzeyi sıcaklığının 26 santigrat derecenin üstünde olması gibi faktörlerin etkisiyle fırtına bulutlarına ve kasırgalara dönüşebilir. Afrika'nın batı kıyılarında oluşun tropik bir fırtına Atlantik Okyanusu boyunca batıya doğru hareket ederek Orta ve Kuzey Amerika'nın doğu kıyılarına ulaşabilir.

Tropik kuşaktaki okyanuslarda Dünya genelinde yılda ortalama 80 tropik fırtına oluşur. Uygun koşulların oluşması durumunda bu fırtınalar şiddetli kasırgalara, tayfunlara ve tropikal siklonlara dönüşebilir (hızı saatte 119 km'yi aşan tropik fırtınalar Atlantik Okyanusu'nda oluşuyorsa kasırga, Pasifik Okyanusu'nda oluşuyorsa tayfun, Hint Okyanusu'nda oluşuyorsa tropikal siklon olarak isimlendirilir).

Geophysical Research Letters dergisinde 2015'te yayımlanan bir araştırma Atlantik Okyanusu'nda görölen tropik fırtınaların %60'ının, şiddetli kasırgaların ise %85'inin Afrika kaynaklı olduğunu gösteriyor.

Kaynak

Price, C., Reicher, N., Yair, Y., "Do West African thunderstorms predict the intensity of Atlantic hurricanes?"; *Geophysical Research Letters*, Cilt 42, Sayı 7, s. 2457-2463, 2015.